

Miriama Blahušiaková

BEDNÁROVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A.: OCEŇOVANIE AKO METODICKÝ PROSTRIEDOK ÚČTOVNÍCTVA¹

Účtovníctvo, ako nezastupiteľná praktická a vedná disciplína, využíva na dosiahnutie svojho cieľa rôzne metodické prostriedky. Jedným z nich je oceňovanie, ktoré sa stalo predmetom skúmania recenzovanej monografie. Oceňovanie ako metodický prostriedok účtovníctva je základným determinantom informácií prezentovaných v účtovnej závierke, prostredníctvom ktorých ovplyvňuje budúce ekonomické rozhodnutia používateľov týchto informácií. V účtovníctve sa môže účtovať iba o takých skutočnostiach, ktoré sa dajú vyjadriť v peňažných jednotkách, t. j. dajú sa oceniť, čím sa aplikuje jedna z elementárnych zásad účtovníctva, a sice zásada merania pomocou peňažnej jednotky. Od vybraného spôsobu oceňovania závisí vypovedacia schopnosť všetkých ekonomických informácií zaznamenaných v účtovníctve a vykázaných v účtovnej závierke. Výber oceňovacej veličiny ovplyvňuje sumu, v akej sú zaúčtované a vykázané skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva.

V novembri roku 2015 vyšla monografia autoriek Ing. Beáty Bednárovej, PhD., a prof. Ing. Anny Šlosárovej, PhD., v ktorej komplexne spracovali problematiku oceňovania podľa súčasne platných národných a nadnárodných noriem. Monografia je výstupom riešenia projektu Vedeckej grantovej agentúry MŠVVaŠ SR a SAV č. 1/0122/14 (2014 – 2016) *Kreovanie finančnej situácie účtovnej jednotky prostredníctvom nástrojov bilančnej politiky*.

Hlavným cieľom monografie je komplexná analýza oceňovania ako metodického prostriedku účtovníctva v národnej právnej úprave účtovníctva SR, v smernici EÚ o účtovných závierkach, IFRS a US GAAP, ich porovnanie a návrh najvhodnejšieho postupu oceňovania z dôvodu zabezpečenia verného a pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, v účtovnej závierke.

Vecná problematika skúmaná v monografii je rozdelená do piatich kapitol, ktoré na seba logicky nadväzujú. Spolu s úvodom, záverom a prílohami má monografia 216 strán. Každá kapitola je doplnená podrobnými schémami, tabuľkami a grafmi, ktoré ju robia prehľadnejšou a zrozumiteľnejšou. Veľkým prínosom je anglicko-slovenský slovník vybraných pojmov súvisiacich s témou monografie.

Prvá kapitola sa venuje súčasnému stavu riešenej problematiky doma a v zahraničí. V tejto kapitole autorky identifikujú a analyzujú teoretické východiská oceňovania s akcentom na vymedzenie fáz procesu oceňovania (identifikácia skutočností, ktoré sú predmetom ocenenia; priradenie správnej oceňovacej veličiny; vyjadrenie oceňovacej veličiny v peňažných jednotkách); na analýzu, komparáciu a väzby všeobecne uznávaných účtovných zásad aplikovaných v procese oceňovania v jednotlivých úpravách účtovníctva

¹ Bratislava : Wolters Kluwer, 2015, 216 s. ISBN 978-80-8168-314-5

a na charakteristiku a analýzu oceňovacích veličín a oceňovacích základní v národnej a nadnárodnej úprave účtovníctva a ich komparáciu.

V druhej kapitole sú definované hlavný a čiastkové ciele monografie, ako aj hypotézy, ktorých tvrdenie autorky v rámci monografie dokazujú (testujú).

Tretia kapitola sa venuje metodike a metódam vedeckého skúmania, ktoré autorky aplikujú za účelom dosiahnutia stanovených cieľov a vierohodných výsledkov práce. Autorky pri svojom vedeckom výskume aplikovali tieto vedecké metódy: pozorovanie a selekciu, analýzu, syntézu, komparáciu, zber informácií na základe prieskumu, ktoré následne analyzovali, porovnávali a prostredníctvom syntézy formulovali závery monografie.

Štvrtá, obsahovo najrozsiahlejšia kapitola sa zaoberá výsledkami vedeckého skúmania, ktoré sa týkajú teoretickej oblasti i praktickej aplikácie teoreticky analyzovaných skutočností súvisiacich s oceňovaním ako základným metodickým prostriedkom účtovníctva, pomocou ktorého sa zaznamenávajú a prezentujú informácie o ekonomickej stránke účtovnej jednotky pre používateľov, ktorí na základe týchto informácií prijímajú relevantné rozhodnutia.

Autorky v monografii analyzujú prvotné a následné oceňovanie majetku a záväzkov podľa jednotlivých druhov v národnej a nadnárodnej úprave účtovníctva a uskutočňujú ich komparáciu, analyzujú a porovnávajú prístupy k identifikácii a oceňovaniu nákladov a výnosov v národnej a nadnárodnej úprave účtovníctva, ďalej analyzujú oceňovanie vo vzťahu k riadeniu finančných rizík prostredníctvom zabezpečenia rizík derivátmi podľa IFRS, potom analyzujú faktor subjektivity v modeloch oceňovania v národnej a nadnárodnej úprave účtovníctva a nakoniec etický aspekt vo vybraných oblastiach oceňovania.

V piatej kapitole autorky na základe uskutočnených vedeckých postupov v teoretickej a praktickej rovine aplikovanej na konkrétnych účtovných jednotkách v oblasti oceňovania testujú stanovené hypotézy a následne stanovujú postup oceňovania z dôvodu zabezpečenia verného a pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, v účtovnej závierke. V monografii je uskutočnená analýza spôsobu oceňovania v účtovných závierkach účtovných jednotiek z bankového sektora a z oblasti priemyslu, ktoré pôsobili na slovenskom trhu k 31. decembru 2013.

Problematika oceňovania ako metodického prostriedku účtovníctva je formou vedeckej monografie spracovaná v predloženej podobe v Slovenskej republike prvýkrát. Je to moderná, veľmi prehľadná publikácia, na vysokej vedeckej úrovni, v ktorej sa dôsledne používa odborná terminológia. Okruhy problémov sú objasňované teoreticky s praktickou aplikáciou teoretických poznatkov, pričom sa rešpektuje aktuálna slovenská právna úprava účtovníctva (zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení účinnom od 1. 1. 2015, nižšie právne normy upravujúce účtovníctvo podnikateľov účtujúcich v systave podvojného účtovníctva), Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS, Medzinárodné štandardy finančného vykazovania (International Financial Reporting Standards – IFRS) a Americké všeobecne uznávané účtovné zásady (US Generally Accepted Accounting

Principles – US GAAP). Vedecky najcennejšie je spracovanie komparatívnych poznatkov z oblasti oceňovania z pohľadu uvedených štyroch úprav účtovníctva a ich vyhodnotenie.

Monografia je určená všetkým, ktorí sa zaujímajú o oblasť oceňovania, či už z teoretického hľadiska alebo z pohľadu používateľov informácií z účtovnej závierky v praxi. Je vhodnou študijnou literatúrou pre študentov doktorandského štúdia z oblasti účtovníctva so zameraním na oceňovanie z pohľadu národnej a nadnárodnej úpravy účtovníctva. Monografiu môžu využiť aj študenti Ekonomickej univerzity v Bratislave pri písaní bakalárskych, diplomových a dizertačných prác, ako aj ostatní študenti, ktorí si prehlbujú vedomosti z oblasti oceňovania, môže však poslúžiť aj širokej odbornej verejnosti pri riešení praktických problémov.

Kontakt

Ing. Miriama Blahušiaková, PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, Fakulta hospodárskej informatiky, Ekonomická univerzita v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2/672 95 779, e-mail: miriama.blahusiakova@euba.sk